

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

หน่วยที่ ๑ พื้นฐานอ่านเขียน

เรื่อง เสียงในภาษาไทย

(เสียงสระ)

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เสียงในภาษาไทย

(เสียงสระ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายตำแหน่งของสระในภาษาไทยได้
๒. จำแนกสระในภาษาไทยได้

ชนิดและลักษณะของเสียงสระในภาษาไทย

เสียงในภาษามีอยู่ ๓ ชนิด ได้แก่

เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์

สระในภาษาไทย มี ๒๑ รูป ๒๑ เสียง

รูปสระ เป็นเครื่องหมายที่เขียนขึ้นแทน
เสียงสระ โดยใช้เขียนโดด ๆ หรือใช้เขียน
ประกอบกับรูปสระใหม่ มี ๒๑ รูป

เสียงสระ

เสียงสระในภาษาไทยมี ๒๑ เสียง แบ่งเป็น

๑. สระเดี่ยว ๑๘ เสียง
๒. สระประสม ๓ เสียง

ประเภทของรูปสระ

สระคงรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
ไม่มีการเปลี่ยนรูป ไม่ว่าคำนั้นจะมีตัวสะกดหรือไม่มีตัว เช่น

ม + -า → มา

ข + โ- + น → โขน

ล + -อะ → เลอะ

จ + อะ → จะ

ประเภทของรูปสระ

สระลดรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
รูปสระบางตัวจะหายไปเมื่อมีตัวสะกด

ค + โ-ะ + น → คน จ + อ + ร → จร

ประเภทของรูปสระ

สระเปลี่ยนรูป คือ สระที่นำไปประสมกับพยัญชนะแล้ว
รูปสระบางตัวเปลี่ยนรูปไปเมื่อมีตัวสะกด ได้แก่

สระ - ะ เปลี่ยนรูป - ั เป็น - ุ เช่น ก + -ะ + ด

สระ - ะ เปลี่ยนรูป - ะ เป็น - ึ เช่น ป + -ะ + น

สระอยู่ที่ใด

๑. เขียนไว้หน้าพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ เ ใ โ โ
๒. เขียนไว้หลังพยัญชนะ ๗ รูป ได้แก่ ะ ๑ ฤ ๒ ร ๓ ว ๔ อ ๕
๓. เขียนไว้บนพยัญชนะ มี ๕ รูป ได้แก่ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐
๔. เขียนไว้ล่างพยัญชนะมี ๒ รูป ได้แก่ ๑ ๒
๕. เขียนโดด ๆ ไม่ต้องประสมพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ ฤ ฦ ฦ ภา

สระอยู่ใต้

๖. ใช้ได้ตามลำพังไม่ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๑๗ รูป

ได้แก่ ะ ั ำ ึ ื ุ ใ ใ โ ฤ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ

๗. ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๔ รูป ได้แก่ ิ ิ ุ ุ ฦ ฦ

๘. ใช้ลำพังก็ได้ใช้ควบกับพยัญชนะก็ได้ ออกเสียงคล้ายมี ฦ อยู่ด้วย มี ๑ รูป คือ ฦ (ตัว ฦ ฦ ฦ ฦ ตามหลักก็ใช้ควบกับพยัญชนะได้แต่ไม่มีที่ใช้)

๙. ใช้เป็นสระก็ได้ ใช้เป็นพยัญชนะก็ได้ มี ๔ รูป ได้แก่ ฦ ฦ ฦ ฦ

ให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับ
การวางสระไม่ถูกตำแหน่ง
จะมีผลอย่างไร พร้อมศึกษาใบความรู้
เรื่อง ตำแหน่งของสระในภาษาไทย

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบความรู้ เรื่อง ตำแหน่งของสระในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สระอยู่ไหน

สระ ๒๑ รูป มีวิธีเขียนดังนี้

๑. เขียนไว้หน้าพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ ไ ใ โ โอ
๒. เขียนไว้หลังพยัญชนะ ๗ รูป ได้แก่ ะ ั ฤ ฦ ร ว อ
๓. เขียนไว้บนพยัญชนะ มี ๕ รูป ได้แก่ ะ ั ฦ ฦ ฦ
๔. เขียนไว้ล่างพยัญชนะมี ๒ รูป ได้แก่ ุ ู
๕. เขียนโดด ๆ ไม่ต้องประสมพยัญชนะมี ๔ รูป ได้แก่ ฤ ฦ ฦ ฦ
๖. ใช้ได้ตามลำพังไม่ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๑๗ รูป ได้แก่ ะ ั ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ ฦ
๗. ต้องประสมกับรูปสระอื่นมี ๔ รูป ได้แก่ ั ฦ ฦ ฦ
๘. ใช้ลำพังก็ได้ใช้ควบกับพยัญชนะก็ได้ ออกเสียงคล้ายมี ร อยู่ด้วย มี ๑ รูป คือ ฤ (ตัว ฦ ฦ ฦ ตามควบกับพยัญชนะได้แต่ไม่มีที่ใช้)
๙. ใช้เป็นสระก็ได้ ใช้เป็นพยัญชนะก็ได้ มี ๔ รูป ได้แก่ ะ ั ฦ ฦ

หลักก็ใช้ควบกับพยัญชนะได้แต่ไม่มีที่ใช้)

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียน เครื่องหมาย หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ๑. แหล่งเริ่มต้นของเสียง คือ ปาก
- ๒. เสียงสระ และเสียงพยัญชนะนับเป็นเสียงในภาษา
- ๓. เสียงที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อความหมาย คือเสียงในภาษา
- ๔. เสียงในภาษาเกิดจากลมเดินทางจากปอดผ่านหลอดลมออกมาทางช่องปากหรือ จมูกโดยไม่กระทบสิ่งใดเลย
- ๕. อวัยวะต่าง ๆ ในปาก เช่น ลิ้นไก่ ลิ้น ฟัน เพดาน และริมฝีปาก มีส่วนในการ ทำให้เกิดเสียงในภาษาฟังเป็นเสียงต่างกันออกไป

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๑. เสียงในภาษาเริ่มต้นที่
๒. เสียงในภาษาไทยแบ่งออกได้..... เสียง ได้แก่.....
๓. เสียงสระที่อยู่ในคำเหล่านี้ คือ
ชู แสง งอ วัว.....

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๔. นักเรียนจำแนกคำสระเสียงเดียวแท้ลงในช่องว่าง

กวน

จีด

กลิ้ง

ตู้

ขลุ่ย

เปื้อ

เตรียม

เทพ

เกล็ด

เพลี่ย

กั๊ด

จาน

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๕. ขีดเส้นใต้คำที่มีสระประสม (สระเลื่อน)

ทุ้งนา

ป่าเขา

หนองน้ำ

บ้านเรือน

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

เฉลย

กิจกรรมที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียน เครื่องหมาย หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

-..... ๑. แหล่งเริ่มต้นของเสียง คือ ปาก
-..... ๒. เสียงสระ และเสียงพยัญชนะนับเป็นเสียงในภาษา
-..... ๓. เสียงที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อความหมาย คือเสียงในภาษา
-..... ๔. เสียงในภาษาเกิดจากลมเดินทางจากปอดผ่านหลอดลมออกมาทางช่องปากหรือ จมูกโดยไม่กระทบสิ่งใดเลย
-..... ๕. อวัยวะต่าง ๆ ในปาก เช่น ลิ้นไก่ ลิ้น ฟัน เพดาน และริมฝีปาก มีส่วนในการ ทำให้เกิดเสียงในภาษาฟังเป็นเสียงต่างกันออกไป

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

เฉลย

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๑. เสียงในภาษาเริ่มต้นที่**ลมจากปอด**.....
๒. เสียงในภาษาไทยแบ่งออกได้.....**๓**.....เสียง ได้แก่**เสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์**
๓. เสียงสระที่อยู่ในคำเหล่านี้ คือ
ซู'**สระอุ**.....แซง**สระแอ**.....งอ**สระออ**..... วัว.....**สระอัว**.....

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

เฉลย

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๔. นักเรียนจำแนกคำสระเสียงเดียวแท้ลงในช่องว่าง

กวน

จืด

กลิ้ง

ตู้

ขลุ่ย

เปื้อ

เตรียม

เทพ

เกล็ด

เพรีย

กัด

จาน

จืด (สระอือ)

กลิ้ง (สระอิ)

ตู้ (สระอุ)

ขลุ่ย (สระอู)

กัด (สระอะ)

จาน (สระอา)

เทพ (สระเอ)

เกล็ด (สระเอะ)

ใบงาน เรื่อง เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ)

เฉลย

กิจกรรมที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม

๕. ขีดเส้นใต้คำที่มีสระประสม (สระเลื่อน)

ทุ่งนา

ป่าเขา

หนองน้ำ

บ้านเรือน

สรุปความรู้

เรื่อง เสียงสระ

เสียงในภาษา หมายถึง เสียงที่มนุษย์เปล่งออกมา
เพื่อใช้สื่อความหมายระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง ได้แก่ ปอด
หลอดลม กล่องเสียง ลิ้นไก่ ในช่องปาก ได้แก่
เพดาน ลิ้น ปุ่มเหงือก และริมฝีปาก

เสียงสระ ในภาษาไทยแต่เดิม

นักภาษาศาสตร์กล่าวว่า มี ๒๔ เสียง ใน
ปัจจุบันนับเพียง ๒๑ เสียง และมีรูปสระ
อีก ๒๑ รูป

